

Сьогодні
01.04.2025

*Урок
№ 127*

Сьогодні
01.04.2025

Повідомлення теми уроку та мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів

Мета уроку:
сформувати навички виконання
ділення над раціональними числами;
обчислення значень виразів, що
містять раціональні числа.

Цікаво знати про ділення на нуль

У математиці заведено, що дія віднімання завжди перевіряється дією додавання. От (на прикладах) чому $10 - 2 = 8$? Бо $8 + 2 = 10$. А $10 - 5 = 5$, бо $5 + 5 = 10$. Всі ці рівності правильні.

Аналогічно дія ділення перевіряється дією множення. Чому $10 : 2 = 5$? Бо перевіряємо: $5 \times 2 = 10$. А $10 : 1 = 10$, бо частка 10, помножена на дільник 1, дає ділене 10. Це правильна рівність.

А тепер скажіть, який результат дії $10 : 0$. Може, 0 (нуль)? Знову перевіряємо ділення множенням. Частка 0, помножена на дільник 0, дає в результаті 0. А нам треба, щоб вийшло 10. Тобто $10 : 0$ – не нуль.

Сьогодні
01.04.2025

Повідомлення теми уроку та мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів

Може, $10 : 0 = 10$? Перевіряємо. Який результат отримаємо, якщо частку 10 (пам'ятаємо, що у записі $10 : 0 = 10$ перша десятка – це ділене, а друга десятка – це якраз частка. Не сплутайте!) помножити на дільник 0? $10 \times 0 = \dots 0$. А нам треба скільки? 10! Отже, $10 : 0$ – не 10.

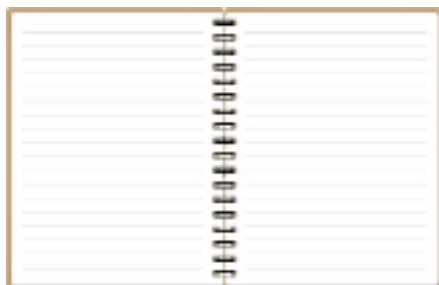
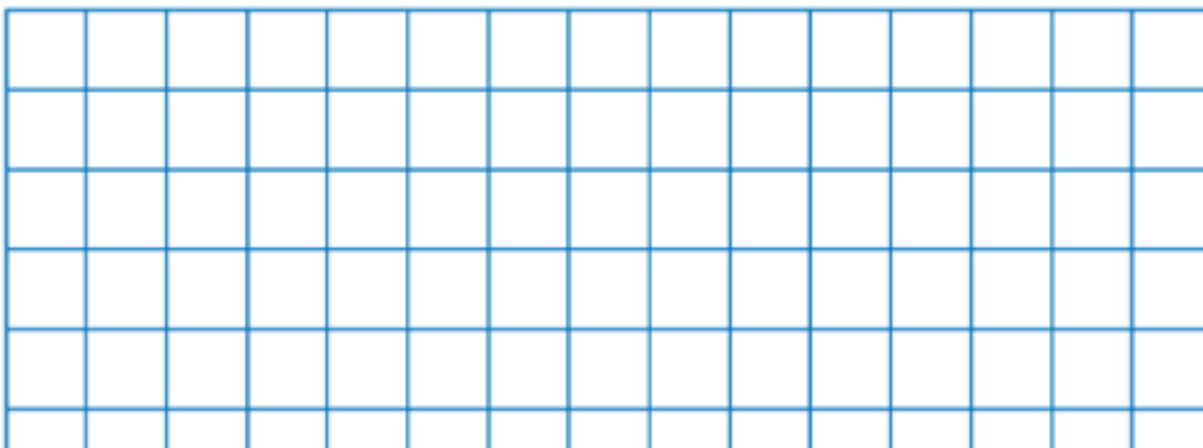
Може, $10 : 0 = 1$? Чи $10 : 0 = 100$? Чи $10 : 0 = 1000000$? НІ! Бо в елементарній шкільній математиці, яке б число ми не прагнули взяти результатом дії $10 : 0$, те число, помножене на 0, дасть у результаті 0, а не потрібне нам 10. **Отже, ми довели, що у шкільній математиці неможливе ділення на нуль числа, яке відмінне від нуля.**

Сьогодні
01.04.2025

Повідомлення теми уроку та мотивація навчально-пізнавальної діяльності учнів

Математична розминка

Тетянка купила зошити, з яких 20 % були в клітинку, а решта — у лінійку. У скільки разів більше зошитів у лінійку, ніж у клітинку купила Тетянка?

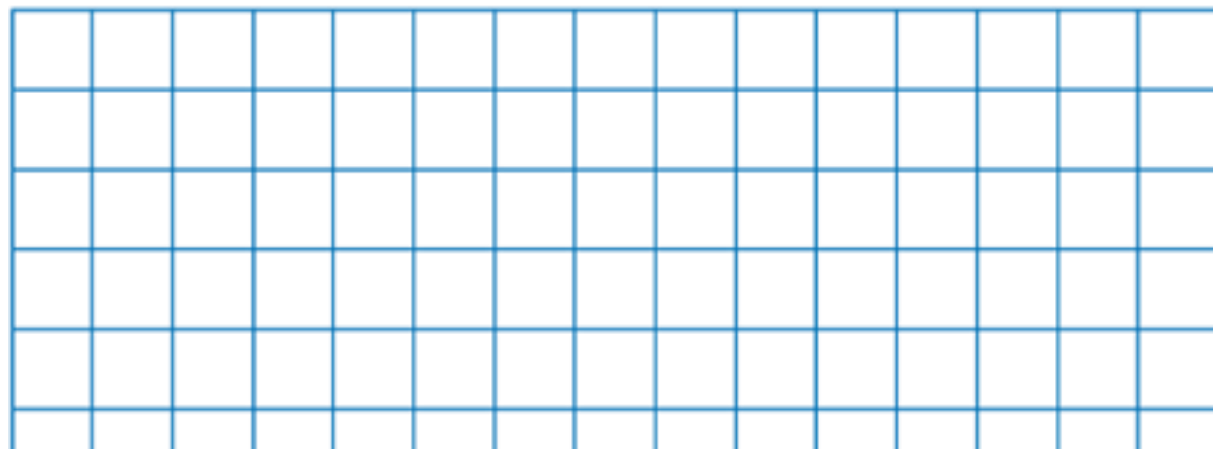
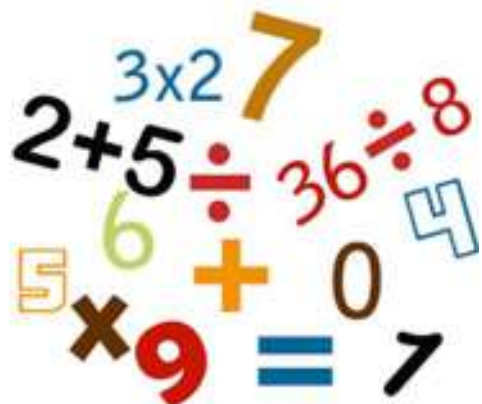

Математична розминка

Яке із чисел -2 , -1 , 0 , 1 є значенням виразу
 $(-1)^3 + (-1)^4 + (-1)^5 + (-1)^6 + (-1)^7$?

Класна робота

(Усно.)

Знайди корінь рівняння:

1) $5x = -15$;   2) $-4x = -28$;

3) $-5 : x = 1$;   4) $-16 : x = -2$

Завдання № 1349

Виконай дії:

$$1) 3\frac{1}{3} \cdot \left(-2\frac{3}{4} : 5\frac{1}{2}\right); \quad 2) 2\frac{2}{5} : \left(1\frac{11}{15} - 3\frac{2}{5}\right) \cdot \left(-\frac{5}{6}\right).$$

Завдання № 1349

Розв'язання:

$$1) 3\frac{1}{3} \cdot \left(-2\frac{3}{4} : 5\frac{1}{2}\right) = 3\frac{1}{3} \cdot \left(-\frac{11 \cdot 2}{4 \cdot 11}\right) = 3\frac{1}{3} \cdot \left(-\frac{1}{2}\right) = -\frac{10 \cdot 1}{3 \cdot 2} = -\frac{5}{3} = -1\frac{2}{3};$$

$$2) 2\frac{2}{5} : \left(1\frac{11}{15} - 3\frac{2}{5}\right) \cdot \left(-\frac{5}{6}\right) = 1\frac{1}{5};$$

$$1) 1\frac{11}{15} - 3\frac{2}{5} = -\left(2\frac{7}{5} - 1\frac{11}{15}\right) = -1\frac{21 - 11}{15} = -1\frac{10}{15} = -1\frac{2}{3};$$

$$2) 2\frac{2}{5} : \left(-1\frac{2}{3}\right) = -\frac{12 \cdot 3}{5 \cdot 5} = -\frac{36}{25};$$

$$3) -\frac{36}{25} \cdot \left(-\frac{5}{6}\right) = \frac{6}{5} = 1\frac{1}{5}.$$

Завдання № 1351

Розв'яжи рівняння, спростивши спочатку його ліву частину:

1) $-0,8x \cdot (-0,4) = -0,96$;

2) $-\frac{8}{9} \cdot 2,1x = -20,16$.

Завдання № 1351

Розв'язання:

$$\begin{aligned} 1) & -0,8x \cdot (-0,4) = -0,96; \\ & 0,32x = -0,96; \\ & x = -0,96 : 0,32; \\ & x = -3. \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 2) & -\frac{8}{9} \cdot 2,1x = -20,16; \\ & -1\frac{13}{15}x = -20,16; \\ & x = -20\frac{4}{25} : \left(-1\frac{13}{15}\right); \\ & x = 10\frac{4}{5}. \end{aligned}$$

Завдання № 1353

Розв'яжи рівняння:

$$1) \frac{5}{21}x - 2 = -3\frac{1}{14};$$

$$2) -0,8(x - 2,5) = -6,4;$$

$$3) 4,3(1 - x) = -10,75.$$

Завдання № 1353

Розв'язання:

$$\begin{aligned}
 1) \quad & \frac{5}{21}x - 2 = -3\frac{1}{14}; \\
 & \frac{5}{21}x = -3\frac{1}{14} + 2; \\
 & \frac{5}{21}x = -1\frac{1}{14}; \\
 & x = -1\frac{1}{14} : \frac{5}{21}; \\
 & x = -4\frac{1}{2}.
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 2) \quad & -0,8(x - 2,5) = -6,4; \\
 & x - 2,5 = -6,4 : (-0,8); \\
 & x - 2,5 = 8; \\
 & x = 8 + 2,5; \\
 & x = 10,5.
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 3) \quad & 4,3(1 - x) = -10,75; \\
 & 1 - x = -10,75 : 4,3; \\
 & 1 - x = -2,5; \\
 & x = 1 - (-2,5); \\
 & x = 3,5.
 \end{aligned}$$

Завдання № 1355

Порівняй значення виразів $\frac{2-a}{a-3}$ і $\frac{3-a}{a-4}$, якщо $a = -1$.

Розв'язання:

Якщо $a = -1$, то $\frac{2-a}{a-3} = \frac{2-(-1)}{-1-3} = \frac{3}{-4} = -0,75$;

$\frac{3-a}{a-4} = \frac{3-(-1)}{-1-4} = \frac{4}{-5} = -0,8$.

Отже, якщо $a = -1$, то $\frac{2-a}{a-3} > \frac{3-a}{a-4}$.

Завдання № 1356

Порівняй значення виразів $\frac{3+b}{b-2}$ і $\frac{4+b}{b-3}$, якщо $b = -2$.

Розв'язання:

Якщо $b = -2$, то $\frac{3+b}{b-2} = \frac{3+(-2)}{-2-2} = \frac{1}{-4} = -0,25$;

$\frac{4+b}{b-3} = \frac{4+(-2)}{-2-3} = \frac{2}{-5} = -0,4$.

Отже, якщо $b = -2$, то $\frac{3+b}{b-2} > \frac{4+b}{b-3}$.

Завдання № 1357

Розв'яжи рівняння:

$$1) -2\frac{3}{7}x + 3\frac{5}{6}x - 1\frac{8}{21}x = -\frac{1}{2};$$

$$2) -4(2x - 5) + 3(5x - 7) = -15;$$

$$3) |4x| + 7 = 9;$$

Завдання № 1357

Розв'язання:

$$\begin{aligned}
 1) \quad & -2\frac{3}{7}x + 3\frac{5}{6}x - 1\frac{8}{21}x = -\frac{1}{2}; \\
 & \frac{1}{42}x = -\frac{1}{2}; \\
 & x = -\frac{1}{2} : \frac{1}{42}; \\
 & x = -21.
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 3) \quad & |4x| + 7 = 9; \\
 & |4x| = 9 - 7; \\
 & |4x| = 2; \\
 & 4x = 2 \text{ або } 4x = -2; \\
 & x = 0,5 \text{ або } x = -0,5.
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 2) \quad & -4(2x - 5) + 3(5x - 7) = -15; \\
 & -4 \cdot 2x + 4 \cdot 5 + 3 \cdot 5x - 3 \cdot 7 = -15; \\
 & -8x + 20 + 15x - 21 = -15; \\
 & 7x - 1 = -15; \\
 & 7x = -15 + 1; \\
 & 7x = -14; \\
 & x = -14 : 7; \\
 & x = -2.
 \end{aligned}$$

Завдання

Запиши всі дільники числа:

1) 25;   2) 48;   3) 60.

Розв'язання:

1) Дільники 25: 1; 5; 25.

2) Дільники 48: 1; 2; 3; 4; 6; 8; 12; 16; 24; 48.

3) Дільники 60: 1; 2; 3; 4; 5; 6; 10; 12; 15; 20; 30; 60.

Завдання

Запиши три числа, які кратні числу:

1) 7;   2) 13;   3) 18.

Розв'язання:

1) Числа, кратні 7: 7; 14; 70.

2) Числа, кратні 13: 13; 26; 1300.

3) Числа, кратні 18: 18; 36; 54.

Завдання

За три дні в супермаркеті продали 252 кг картоплі.

Першого дня продали $\frac{5}{21}$ від цієї кількості, а
другого – $\frac{11}{28}$ від цієї кількості. Скільки кілограмів
картоплі продали третього дня?

Розв'язання:

$$1) 252 \cdot \frac{5}{21} = 60 \text{ (кг)} - \text{продали першого дня};$$

$$2) 252 \cdot \frac{11}{28} = 99 \text{ (кг)} - \text{продали другого дня};$$

$$3) 252 - (60 + 99) = 93 \text{ (кг)} - \text{продали третього дня.}$$

1. Як знайти частку двох чисел з різними знаками?
2. Як знайти частку двох від'ємних чисел?
3. Чому дорівнює частка будь-якого числа й одиниці? двох рівних чисел, відмінних від нуля?

Сьогодні
01.04.2025

Завдання для домашньої роботи

Опрацюй підручник
сторінки 89-95.
Виконай завдання
№ 1354, 1348.

